

Hozsánna!

Időpont: Virágvasárnap, 1956. március 25.

Alapige: Máté 21,1-9.

És mikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Bethfagéba, az olajfák hegyéhez jutottak vala, akkor elkülde Jézus két tanítványt, És monda nékik: Menjetek ebbe a faluba, a mely előttetek van, és legott találtok egy megkötött szamarat és vele együtt az ő vehét; oldjátok el és hozzátok ide nékem. És ha valaki valamit szól néktek, mondjátok, hogy az Úrnak van szüksége rájuk: és legott el fogja bocsátani őket. Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjék a próféta mondása, a ki így szólott: Mondjátok meg Sion leányának: Ímhol jó néked a te királyod, alázatosan és számaron ülve, és teherhordozó számarának vehén. A tanítványok pedig elmenvén és úgy cselekedvén, a mint Jézus parancsolta vala nékik, Elhozák a szamarat és annak vehét, és felső ruháikat rájuk teríték, és ráüle azokra. A sokaság legnagyobb része pedig felső ruháit az útra teríté; mások pedig a fákról galyakat vagdalnak és hintenek vala az útra. Az előtte és utána menő sokaság pedig kiált vala, mondván: Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, a ki jó az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!

Jézus virágvasárnapi jeruzsálemi bevonulásának történetét mondja el a mai szent lecke. A bevonuló Jézust szőnyegként leterített felső ruhákkal, pálmaágakkal s ezzel a kiáltással fogadja az ünneplő sokaság: Hozsánna! Ettől a szótól visszhangzik virágvasárnap az Olajfák hegye, ezt verik vissza Jeruzsálem falai, ezt zengi ma is Jézus felé az egyház népe. Nézzük meg ma kissé közelebbről, mit is mondunk mi akkor, mikor ajkunk Jézus felé hozsannát zengedez.

1. Hozsánna! Ez a kiáltás tulajdonképpen imádság.

Vannak szavak, mondatok, melyek születésükkor imádságok voltak, de azután lekopott róluk az imádság-jelleg. Ilyen például a köszöntésünk is. Vajon ki gondol ma arra, mikor az utcán találkozik valamelyik ismerőssel s ráköszön: Jó napot!, hogy ő tulajdonképpen most imádkozott. Ez a köszöntés ugyanis eredetileg így hangzott: Adjon Isten jó napot!, tehát imádság volt. Mégpedig hangosan mondott imádság, mely barátunk és ismerősünk felé ezt a bátorítást közölte: Imádkozom érted. A megszokás azután kiüresítette ezt az imádságot. Lassan elmaradt a mondatnak az eleje s ezzel kikopott belőle Isten neve, megszürcült az imádság-jellege. Ekkor még megmaradt kívánságnak, de azután ez is elmaradt belőle s ma már nem más, mint tartalom nélküli udvariassági tény.

Ilyen imádság volt a Hozsánna köszöntés is. A 118. zsoltár 25. versében találjuk meg az értelmet adó egész mondatot: „Óh Uram, segíts most; óh Uram, adj most jó előmenetelt!” Valószínű, hogy a virágvasárnapi sokaság egy részében nem volt tudatos a Hozsánna szó imádságtartalma s nem volt ajkukon más és több ez a szó, mint egy lelkes „Éljen!” kiáltás, de az igazi messiásvárók és Messiás-köszöntők ajkán és szívében imádság volt a Hozsánna Krisztusért, útjáért, ügyéért. Ott zengett bennük a 118. zsoltár, melynek egy szavát ajkukra vették s ez a szó azzal bátorította a nehéz útra lépő, a Kálvária első lépcsőire hágó Jézus Krisztust: Imádkozom Érted! Üres szólam, vagy Krisztus ügyéért mondott imádság-e az én mai virágvasárnapi Hozsannám?

Imádkozz Krisztus ügyéért! De hát rászorul-e Krisztus és az Ő ügye az én imádságomra? Ugyanezt kérdezhette volna a bethfagei gazda is, kinek szamarára vonatkozólag ezt üzenete Jézus: „Az Úrnak van szüksége rájuk.” Bizonyos, hogy Jézus gyalog is bevonulhatott volna Jeruzsálembe. Ha kibírta az utat az Olajfák hegyéig, azt a rövid utat is kibírta volna, ami még előtte volt. Mivel azonban Istennek az az akarata lett nyilvánvalóvá Zakariás próféta által, hogy a Messiásnak számárháton kell bevonulnia, Jézusnak szüksége volt a szegény ember szamarára és annak csikájára. A Miatyánk első három kérése azt mutatja, hogy Istennek az az akarata, hogy az ember imádkozzék Isten nevének megszenteltetéséért, országa eljövételéért s akaratának e földön való teljesüléséért. Mindez megtörténék nélkülünk is, de Isten azt akarja, hogy mindebben benne legyen a mi imádságunk is, Jézusnak tehát szüksége van az én imádságomra is.

Az egyháztörténelem azt mutatja, hogy Krisztus útjának diadala mindig szoros összefüggésben van az imádsággal. Bizonyos, hogy Saul megtérésében is szerepe van az általa üldözött keresztyének imádságának. A damaskusi keresztyének, mikor közeledésének hírért vették, bizonytalannal nemcsak azért imádkoztak, hogy Isten akadályozza meg Saul dühöngését, rejtse el előle az övét s ha mégis kezére kerülne valamelyikük, legyen bátorsága megállani a hitben, hanem imádkoztak azért is, ami emberileg teljesen lehetetlennek, elképzelhetetlennek látszott, Saul megtéréséért. Talán még rá is szólhatott egy-egy imádkozóra valaki a damaskusi imaórán: Ilyen kéréssel ne is molesztáljuk Istent!, Isten mégis ezt a lehetetlennek látszó kérést hallgatta meg és Saulból Pál lett.

Mikor Pétert Heródes elfogatta s meg akarta öletni, emberileg teljesen reménytelen volt, hogy ki tudjon a börtönből szabadulni. Két fegyőr volt a zárkájában, kikhez hozzá volt láncolva s külön örök vigyáztak kint a zárka ajtaja előtt is. A gyülekezet egész éjszaka imádkozott érte, s megtörtént a „lehetetlen”, Péter kiszabadult. /Ap.Csel. 12,1-17./

Hogy Krisztus útja ebbe a világba diadalmenet lesz-e, mely egyre nagyobb sokaságot sodor magával, vagy szálnalmas erőlködés, melyben folyton fogy a sereg s vége a kereszt, az sokban függ attól, hogy a mi Hozsannánk kitartó imádság-e Krisztus ügyéért. Imádkozz hát azért, hogy diadalra jusson Krisztus ügye benned: Imádkozz azért, hogy diadalra jusson Krisztus ügye másokban, a családotban, egyházunkban, gyülekezetünkben! Imádkozz Krisztusnak a mi gyülekezetünkben való e nagy heti útjáért! És imádkozz ne csak magad! Virágvasárnap nagy sokaság kiáltotta együtt: Hozsánna! Óh Uram, segíts Jézusnak! Jézus, imádkozunk Érted! Keress imádkozó testvéreket s imádkozzatok együtt Krisztus ügyéért!

2. Hozsánna! Ez a kiáltás nemcsak imádság, hanem ének is.

Ez a mondat tulajdonképpen ellenmondás önmagában, hiszen az ének is imádság. Az egyházi ének nem zenemű, hanem az imádságnak egy különleges fajtája, melyben a lélek mondanivalóit dallam kapja szárnyára s viszi Isten felé. Sőt! A dallam nemcsak szárny, hanem a szöveg kiegészítése is. Minél mélyebbről fakad a mondanivalónk, annál kevésbé tudjuk szavakkal kifejezni. Ennek a szükségnek jön segítségére a dallam. Melyikünk nem tapasztalta még, hogy a dallam kifejezi a szavakban kifejezhetetlent! Persze a mi éneklésünkben sokszor elsikkad a szöveg s lesz tartalom nélküli zenemű a korál.

A Hozsánna is egy ilyen énekké lett imádság volt. A 118. zsoltárt, melyből származik, eredetileg az új templom felszentelésére írták. A zsoltár Hozsánna szavával üdvözölték a templomhoz közelgő menetet. Később azután több ünnepen is használták. A sátoros ünnepek alkalmával az oltár körüli ünnepélyes körmenetkor énekelték. A virágvasárnapi sokaság nem valószínű, hogy énekelte. Legalábbis erre enged következtetni, hogy az evangélista ezt írja: „a sokaság kiált vala, mondván...” De ha nem énekelték is, akkor is ez a kiáltás idézet az énekeskönyvből.

Tudsz-e te idézni az énekeskönyvből? Ha egy esti istentiszteleten kialszik a világosság, vajon mit tud énekelni kívülről a gyülekezet? Vajon te mit tudnál énekelni? Ha pedig énekelsz, Krisztusnak énekelsz-e, vagy csupán önmagadnak, mert gyönyörködsz a hangodban? Avagy másoknak, hogy vezesd az éneket s félre ne menjen a dallam? Azután: csak a templomban szoktál énekelni, vagy a virágvasárnapi tömeggel mernél az utcán is rázendíteni Krisztus dicséretére? Szoktál-e otthon is Krisztusról énekelni, vagy csupán az úgynevezett kultikus alkalmakra tartogatod a „szent” énekeket? Énekszóra nyílik-e szád, mikor szíved tele van örömmel? Éneken zokogod-e el bánatodat? Kísértéseidben igénybe veszed-e Dávid fegyverét, az éneket, kinek hárfája zengésétől és éneke szavától elmenekült a gonosz lélek Saul királyról? Énekelsz-e, mikor bűnöd mardos, s el tudod-e hordozni énekszó

nélkül a kegyelem örömhírét? Csak zengje, zengje szívünk, ajkunk: Hozsánna Néked, Krisztus!

3. Hozsánna! Ez a kiáltás nyílt bizonyágtétel.

Hozsánna önmagában még nem messiási köszöntés, de azért a királynak is ez a köszöntés járt s mikor a virágvasárnapi sokaság hozzáteszi: „a Dávid fiának”, ezzel nyíltan vallást tesz arról, hogy a bevonuló Jézusban a világ Megváltóját látja. Igaz ugyan, hogy a virágvasárnapi tüntetésnek lehet tömeglélektani magyarázatot is adni, de azért mégiscsak nagy dolog az, hogy olyan valaki mellett állanak ki, akin nem látszik semmi a Messiás-király méltóságából, hanem egy szerény, jelentéktelen vidéki rabbi képében jár. Az meg talán még nagyobb dolog, hogy olyan mellett foglalnak állást, aki akkor a hatalmasoknak – ahogy ma mondják – nem jól fekszik. Üldözött ember, akit el akarnak tenni láb alól, a virágvasárnapi tömeg mégis mellette tüntet.

Ki mersz-e te állani az üldözött Jézus mellé? Ki is álltál már. Konfirmációdban neki esküdtél örök hűséget. Bajok közötti fogadkozásaidban újra, meg újra megújítottad ígéretedet. Úrvacsorádban meg-megbántad hűtlenségedet. De mindez meddig tartott? A virágvasárnapi tüntetés egy napig tartott. A Kálvária útján egymás után maradoznak el mellőle a „lelkes” hívek s a kereszt alatt már az ujjunkon meg lehet számolni, hányan maradnak mellette. Meddig mersz elmenni a Krisztus útján? Csak addig, amíg ünneplik Őt?

Gondolj arra, hogy Noé idejében az egész világon mindössze nyolc istenfélő ember volt: Noé, a felesége, három fia és három menyje. Gúnyok céltáblája volt a kegyes család. Ekkora kisebbségben nem élt még Isten népe sem azelőtt, sem azután. Noé és családja mégis megmaradt hűségesen Isten mellett, hitét nem rejtette véka alá s egy egész világ gúnykacaja között mert Istennek engedelmeskedve bárkát építeni.

Józsué és családja egy, Istentől elpártolt országban mert nyíltan kiállni az elhagyott Isten mellé s szembehelyezkedve a közvéleménnyel vallani: Én és az én házam népe az Úrnak szolgálunk.

Óh Urunk, segíts most, hogy Hozsánánk ne hazugság legyen az ajkunkon! Ámen.